

Utæthedden

AKTIONSKUNST

SE SIDE 10-13

Ansvarshavende redaktør:

Henrik Juul Rasmussen
E-mail: hjr@blikroer.dk
Redaktion:
Journalist Ole Sønderby, DJ
E-mail: osd@blikroer.dk

Oplag: 3200

Id nr. 46612
Layout: Monsun
Tryk: Dystan & Rosenberg

Afleveret til postvæsenet:
23. september

Deadline for næste nummer:
13. november

Forsiden

Henrik Juul Rasmussen og Claus Westergreen er glade og stolte for den fælles kulturskat som gode kollegaer, fagforeninger og Røde Mor har skabt i fællesskab.

LEDER

Fup og svindel i byggebranchen – ID-kort kan stoppe det!

Kriminalitet på danske byggepladser er ved at nå nye højder. Underbetalte udenlandske arbejdere, fupvikarer og svindlende underentreprenører vælter ind på store og små byggeprojekter – også de offentlige.

Kampen mod arbejdskriminalitet har aldrig været vigtigere, og en central løsning er indførelsen af ID-kort, så vi kan holde styr på, hvem der kommer ind og arbejder på byggepladserne.

Den optimale løsning ville være en fælles EU-model, hvor hvert land kan vælge, hvilke oplysninger der skal indgå i kortet. Men vejen til en sådan enighed i EU er lang, selvom vi kæmper kontinuerligt for det.

Hjemme i Danmark har SVM-regeringen dog taget et skridt i den rigtige retning ved at styrke indsatsen mod social dumping og byggeplads-kriminalitet. Regeringen ønsker hårdere sanktioner mod gentagne lovovertrædere og en styrket kontrol fra SKAT og AT med udenlandsk arbejdskraft og deres logi.

Men på trods af al sund fornuft nægter regeringspartiet Venstre at bakke op om et krav om ID-kort på danske byggepladser. Hvis vi skal komme kriminaliteten til livs, må vi vide, hvem der arbejder på byggepladserne og i hvor lang tid. ID-kortet kan også sikre, at medarbejderne har de nødvendige kvalifikationer og certifikater til gavn for vores arbejdsmiljø og højne kvaliteten af vores byggeri til gavn for alle undtagen de grådige, kyniske og kriminelle bagmænd.

Lyset i mørket kommer fra Københavns Kommune. De er gået forrest og vedtog allerede i 2021 at kræve ID-kort på de største kommunale byggerier. Et skridt der blev taget for at bekæmpe social dumping, og erfaringer fra tidligere pilotprojekter har vist, at ID-kort er et effektivt værktøj. Kortet har spillet en afgørende rolle i tvister om arbejdstimer og antal ansatte på byggepladserne.

FH Hovedstaden og Byggefagenes Samvirke har presset på under budgetforhandlingerne og holdt møder med både tidligere og nuværende overborgmestre og beskæftigelsesborgmester Jens-Kristian Lütken (V). Målet er at sikre, at Københavns Kommune fortsætter med ID-kort-ordningen og breder den ud. Først i København, bagefter i resten af landet.

Forventningen er nu, at projektet udbredes yderligere, og at alle kommunens byggeordrer – uanset størrelse – skal omfatte krav om ID-kort.

Vi er tilfredse med, at kommunen nu finder midler til at skabe en effektiv model, hvor vi kan undgå, at skattepenge ender i hænderne på kriminelle entreprenører. Og vi vil arbejde for, at flere kommuner følger trop, så vi fagligt kan sikre resultater for alle vores kolleger i hovedstaden.

*Henrik Juul Rasmussen,
formand for
Rør & Blik København*

Skuret er velorganiseret og altid parat til planlagt og opmålt arbejde.

Opmåler Jakob kommer løbende på byggepladsbesøg med råd til opmåling.

Opmåling – Altid opmåling

Peter og Paw fra Christoffersen og Knudsen bruger flittigt opmåling

■ **OPMÅLING** Faget har overtryk på kedlerne. Mangel på kvalificeret arbejdskraft betyder, at arbejdsgiveren ofte kan tilbyde en væsentligt forhøjet timeløn. Samtidig falder mængden af opmålt arbejde i hovedstaden.

Peter Søegaard og Paw Kolbe Nielsen har arbejdet i sjak i mere end 12 år og de er meget tilfredse ved at få alle større opgaver målt op. »Det giver sikkerhed og gode penge at få målt både mindre og større opgaver op af Rør & Blik. Samtidig er det betrykkende at få opgaven vurderet fagligt udefra af Rør & Bliks opmåler«, siger Peter.

Opmåleren hjælper med at skære opgaven til

»Er det en meget enkel opgave, kan man naturligvis hurtigt slå en sum. Men er det f.eks. 1125 lejligheder i Køge er en opmåling uhyre fornuftig, da det giver sjakkets en stor sikkerhed og præcision i vores indtjening«, siger Peter, der er akkordholder.

»Vi danner os et overblik over opgaven og laver typisk en prøveopmåling med opmåler Jakob Bjørnkjær Carlsen. Han laver en beregning, så vi kan forhandle en fornuftig aftale, hvor alle opgaver i den konkrete byggesag er medregnet. Han finder desuden et fornuftigt tillæg for arbejde i beboet ejendom, byggemøder,

rengøring mv., som ikke fremgår af den blå bog «. Opmåleren har også udarbejdet flere tjeklister til opmålingen og giver løbende gode råd til kopisedlen.

Ny viden og kontakt til Rør & Blik

Paw og Peter har gode erfaringer med samarbejdet med fagforeningens opmålere igennem mange år. »Vi har arbejdet tæt sammen med Karsten Pedersen på en lang række mindre og større opgaver. Vi kalder ham »Professoren«, da han altid kan give et hurtigt og præcist svar, når vi ringer«, siger Peter med stor faglig respekt. Peter har også deltaget i gode kopikurser mv i Byggefagenes Hus.

Den direkte kontakt med fagforeningen gennem Jakobs opmålinger giver også løbende ny viden og en mulighed for at høre fagligt nyt fra Rør & Blik og faget i skuret.

Selvorganiseret arbejde

Fordelene ved at få opmålt er at sjakkets styrer arbejdet på pladsen. Alt arbejdet er organiseret og nøje planlagt. Alle i sjakkets kender deres opgaver og funktioner. »Vi præproducerer samlinger og afmålte rørstykker og organiserer arbejdet, så vi filer alle hjørner af og forfiner arbejdsprocessen«.

Omvendt kender firmaet prisen, sparer på tilsynet, når sjakkets er selvkørende og ansvaret for udførslen overlades til håndværkeren. »Opmålt arbejde kræver at hele sjakkets har en høj moral og god arbejdsdisciplin. Vi skal jo ud af skuret.

For pengene kommer ikke af sig selv«, siger Paw.

Arbejds miljø med plads til lærlinge

Samtidig betyder det planlagte akkordarbejde at arbejdsmiljøet fungerer. Der er tid til at spise sammen og det giver plads til lærlingen. »Vi har gode erfaringer med at rette vores lærlinge til. Jeg beder dem om at komme til tiden og have madpakken med.

Så lærer vi dem op, giver dem en fast plads i sjakkets og de oplever at være en vigtig og nødvendig del af arbejdet. Man bliver god af at samarbejde i et team, og man lærer at kende ens faglige værd«, siger Peter.

Paw og Peter oplever at aftalt opmålt arbejde fungerer godt, for samarbejdet gør at sjakkets kender hinanden godt og de altid kan stole på teamet.

Kun anbefalinger af opmålinger

Peter og Paw kan kun anbefale deres kollegaer at bruge opmålt arbejde. »Vores prisliste holder hånden under de gode timelønninger. Vi bruger opmåling til alle typer opgaver og er glade for den blå bog. Derfor skal prislisten naturligvis løbende forbedres ved OK25«, siger Peter.

Vil du have rådgivning om opmåling, så kontakt Rør & Bliks Opmåler Jakob Bjørnkjær Carlsen på Mobil: 26 88 20 70 eller jbc@blikroer.dk

Har byggeriet en fremtid?

Akademikere, håndværkere, arkitekter, fagforeningsfolk og grønne iværksættere til morgenmøde i Byggefagenes Hus.

LOGIK & CO er et bæredygtigt entreprenørfirma med 60 svende og 20 lærlinge på Nørrebro.

Broen til Fremtiden holdt møde om byggeri, bæredygtighed og fair grøn omstilling

■ **BÆREDYGTIGT BYGGERI** Mødet er et uformelt morgenmøde, denne gang i Byggefagenes Hus, hvor deltagerne kom fra forskellige dele af fagbevægelsen, videnscentre og universiteter i Broen til Fremtidens netværk.

Grøn alliance af håndværkere og akademikere

Broen til Fremtiden er et netværk af fagforeninger, forskere og klimabevægelser. Målet er en socialt ansvarlig og retfærdig grøn omstilling. Klimaforandringerne har åbenlyst store konsekvenser økonomisk, socialt, sundhedsmæssigt.

Med en konstruktiv og faglig dialog på tværs af fag peger Broen til Fremtidens netværk på de konkrete klimaløsninger indenfor for alle brancher og områder.

Broen til Fremtiden vil sikre job til alle, og at det ikke bliver de svageste, der

betaler omkostningerne for omstillingen.

Global og lokal ulighed

Henrik Juul Rasmussen, formand for Byggefagenes Samvirke, indledte mødet ved at udtrykte tilfredshed over fremtiden i den visionære organisation, hvor vi nu har opnået tredobbelt medlemskab gennem både Forbundet, Byggefagenes Samvirke og nu senest FH Hovedstaden, som blev budt velkommen i netværket.

Erhvervsrådgiver Christian Damholt talte om de kommende grønne visioner hos Fagbevægelsens Hovedorganisation. Målet er en "retfærdig grøn omstilling," da FH er bekymret for, at omstillingen vil ramme de fattigste danskere hårdt og derfor kan støde på modstand. Christian, har tidligere arbejdet for Oxfam Danmark og overfører nu sine erfaringer med global ulighed til kampen mod lokal ulighed i Danmark.

Senere på året præsenterer FH de nye tanker.

Opsang til byggebranchen

Radikal nytænkning blev til gengæld-

præsenteret af Balder Johansen, daglig leder i det kooperative håndværkerfirma LOGIK & CO med sin store konkrete erfaring inden for bæredygtigt byggeri siden 1982. »Vi ved, hvordan vi bygger bæredygtigt! Vi kan bygge bæredygtigt i dag. For vi har al den viden, vi behøver, og skal bare i gang«.

Grønt byggeri i 40 år

For Balder Johansen starter bæredygtighed altid på arbejdspladsen. Logik & CO har kollektiv ledelse, ligeløn og fuld ligestilling. Arbejdsmiljø er en mærkesag. Næsten halvdelen af håndværkerne er kvinder. 20 ud af 60 håndværkere er lærlinge, og firmaet prioriterer at finde lærlinge uden fodfæste på arbejdsmarkedet.

Firmaet, der er kooperativt og fondeejet, ønsker kun at bygge bæredygtigt, men støder på mange udfordringer.

Fremtid med plads til alle, når vi bygger grønt

»Jeg er en ufaglært arbejdsmand, men har aldrig været bange for at bygge

bæredygtigt. Der vil blive brug for godt håndværk og masser af sundt arbejde i fremtiden med plads til os alle, når vi skal bygge grønt», siger Balder. I dag står byggeriet for 40 procent af al CO₂-udledning og anvender en stor mængde petrokemiske gifte.

»Vi er værre end landbruget og har behov for en radikal omlægning af vores byggeskik«. I fremtiden skal vi bygge meget mere i træ og omstillingen vil skabe mere og bedre arbejde for alle. Udfordringen for grøn omstilling er ikke befolkningens modstand, men strukturel, bureaukratisk og politisk modstand«.

Radikale omlægninger

I 40 år har Balder oplevet et bureaukratisk ingeniørparadigme, der rigtigt blokerer for al grøn nytænkning. Byggregulativer fastholder konsekvent stive og kontraproduktive retningslinier, mens petrovirksomheder, ejendomsbesiddere og store firmaer i høj grad styrer lovgivningen til fordel for kapitalkræfterne.

»Vi har råd til at bygge rigtigt og sundt, og vores egne pensionskasser har råd til at bygge grønt fremfor for profit«.

Grøn omstilling fremfor social dumping

Samtidig dominerer de store firmaer det offentlige udbud fuldstændigt, hvilket fører til voldsom social dumping og slagside på byggepladserne. Balder mener, at fagforeninger bør have myndighed som politi og skat, så de altid kan sikre ordentlige arbejdsforhold og et sundt arbejdsmiljø.

Til sidst foreslog Balder, at rigtig bæredygtighed vil være et radikalt bygge- og nedrivningsstop. »Branchen skal fokusere på energirenovering, ombygning og fjernelse af asbest og giftstoffer i vores bygninger fremfor at bygge mere i beton«.

De betragtninger førte til mange gode meningsudvekslinger og inspirerende refleksioner fra mødets arkitekter, håndværkere og organisationsfolk.

Henrik Juul Rasmussen glædede sig over at en fagforening på 151 år kan skabe nye traditioner.

Rør & Blik Ungdom byder velkommen til de nye svende i fagforeningen.

Svendefejring i Rør & Blik

Rør & Blik Ungdom holder fagligt svendegilde i fagforeningen

■ **SVENDEFEJRING** En varm fredag sommereftermiddag samlede Rør & Blik Ungdom de nyuddannede svende til fagligt svendegilde i fagforeningen. »Vi vil gøre det til en fast tradition at fejre de nye svende i Rør & Blik Ungdom et par gange om året«, siger Sebastian Morgner, formand for Rør & Blik Ungdom.

Nyuddannede svende, primært energispecialister og installationsteknikere fra bl.a. Kongeskov VVS, Kemp og Lauritzen, ENCO VVS mv. Der var både børn, partnere og familie tilstede under den første svendebrevs-ceremoni.

Velkommen i et forpligtende fællesskab

Formand Henrik Juul Rasmussen ønskede tillykke og bød varmt velkommen til et stærkt fagligt fællesskab, hvor vi løfter hinanden på solidarisk vis og det har Rør & Blik gjort med stor succes i 151 år.

»Brug jeres fagforening til at danne

netværk. Jeg ved godt det er mester som ansætter folk, men personligt har jeg fået mine job fordi jeg kendte nogen i branchen, som vidste hvad jeg kan lave. Og det har altid været gennem min fagforening. Så mød op til alle de arrangementer I kan og dan jeres netværk«, lød formandens gode råd til de nye svende.

Indstifter en ny tradition

Rør & Blik Ungdom vil udvikle en ny skik. I første omgang slog svendene et femtommer søm i med en femtommers rørtang, men der arbejdes nu med et kraftigere fagligt ritual til de næste gilder.

De udlærte håndværkere fik naturligvis også gode svendegaver. Jubilæumskruset fra Rør & Blik, en lækker og praktisk termokande med logo fra Rør & Blik Ungdom og naturligvis en overenskomst samt en tommestok fra Blik og Rør Ungdom. Endnu engang tillykke med uddannelsen og svendebrevet.

FAKTA

Et svendebrev er et officielt uddannelsesdokument, der udstedes til en håndværker, når man har afsluttet sin lærlingetid og bestået den afsluttende svendeprov. Begrebet "svendebrev" har rødder i middelalderen, hvor håndværksfag var organiseret i selvstændige "lav". Hvert håndværkslav var en forening for mestre og svende. Når prøven var bestået, modtog lærlingen et svendebrev, der bekræftede at man er kvalificeret til at arbejde som selvstændig håndværker. Hvilket sikrede og garanterede kvaliteten, arbejdsforhold og standarden inden for faget. Historisk var svendebrevet meget mere end blot et uddannelsesdokument; det betød en ny social status med frihed og anerkendelse af håndværkerens professionelle færdigheder. Svende kunne rejse frit rundt i landet eller til udlandet med deres svendebrev som bevis på deres faglige kvalifikationer.

Social Dumping i byggeriet

Aktionsgruppen og fagforeningen samarbejder om kortlægning

■ **SOCIAL DUMPING** Vi har rekordmange beskæftigede – over tre millioner mennesker er i arbejde, heraf mindst 51.000 udenlandske arbejdere alene i byggebranchen. Mange af disse er ansat hos lyssky underentreprenører som vikarer eller falske selvstændige, hvor de udsættes for massiv underbetaling, udnyttelse og udgør en reel livsfare. Det har ikke kun ført til omfattende løndumping, men også til social dumping, hvilket har påvirket vores arbejdsmiljø negativt og medført en stigning i arbejdskriminalitet på byggepladserne.

Støtte til tillidsfolk i første række

På Generalforsamlingen besluttede Aktionsgruppen og fagforeningen derfor at kortlægge problemet hos de lokale tillidsfolk, som altid står i forreste række, når det drejer sig om misbrug og dumping. Seks aktivister fra Aktionsgruppen, støttet af Rør & Blik og Sjælland/Bornholm, har arbejdet intensivt på at afdække situationen.

Målet er både at skabe en status over problemets omfang, opbygge ny og konstruktiv viden samt understøtte det daglige lokale arbejde ved at dele de faglige erfaringer og værktøjer på tværs af firmaer, fag og kredse.

Fra Direkte Aktion til vidensdeling

Foreløbigt har gruppen besøgt en række klubber og talt med tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter og klubber i de største VVS-firmaer på Sjælland.

»Arbejdsformen er helt ny for Aktionsgruppen benytter normalt direkte aktioner på gaden for at organisere kolleger og opnå ordnede forhold hos underentreprenører. Nu undersøger og formidler

Jerri og Anette fra Jeudan til møde i Byggefagenes Hus med Brian, Karsten, Mikkel og Fredrik fra Aktionsgruppen.

Aktionsgruppen er snart klar til at præsentere resultaterne af: "Social Dumping i byggeriet".

vi i tæt samarbejde med fagforeningen vores muligheder for at udnytte overenskomster og protokoller til at stoppe social dumping,« siger Karsten Clausen fra Aktionsgruppen.

Karsten har, sammen med Brian Pagels og aktivister fra Aktionsgruppen,

har besøgt store firmaer som Jeudan, Andersen & Heegaard, Bravida, Kemp & Lauritzen, DTEK m.fl. for at indsamle og dele faglige erfaringer. »Vi har talt med TR, AMR og bestyrelser i de største klubber for at samle erfaringer og dele rådgivning. Vi har hentet viden fra alle de største arbejdspladser på Sjælland, som tilsammen organiserer op mod 900 kollegaer,« fortæller Brian.

Trykprøvning af overenskomsten

Flere arbejdspladser oplever vanskelige problemer med underentreprenører og vikarer. »Vi fortæller om de muligheder, vores overenskomst (bilag 9 og 10) giver i forhold til udenlandsk arbejdskraft og underentreprenører. Ofte er det sådan, at TR slet ikke kender til disse muligheder,« forklarer Brian. Aktionsgruppen har også diskuteret organisering, klubarbejde og arbejdsmiljø med kollegerne. »Her har vi haft et godt samarbejde med Rør & Blik, især med Christian Inge-

Fællesmøde for klubberne i DTEK og Kemp og Lauritzen med Aktionsgruppen og Rør & Blik.

brekt, der har rådgivet og støttet omkring dumping, arbejdsmiljø og asbest, men også omkring organisering og overenskomst med Jørgen Hansen og Karsten Pedersen,« tilføjer Brian.

Arbejdet skrider fremad, og gruppen ser frem til at besøge flere arbejdspladser. Til oktober forventes undersøgelsen af social dumping og brugen af underentreprenører i de ti største firmaer at være færdig, hvorefter gruppen vil dele sin viden med kolleger, kredse og tværfagligt med alle på byggepladsen.

»Vi har lært, at overenskomsten giver os nye muligheder – værktøjer mod social dumping, som der mangler kendskab til og brug af. Samtidig er der også områder som kædeansvar, som vi skal styrke ved næste overenskomst,« afslutter Karsten.

Netværk, værktøjer og viden

»Det har været spændende at følge arbejdet, når faglige aktivister deler deres

konkrete erfaringer fra undersøgelser på arbejdspladsen. I et projektsamarbejde får vi helt nye perspektiver på problemerne og på, hvordan vi kan i praksis håndtere social dumping«, siger Christian Ingebrect, faglig sekretær fra Rør & Blik.

Han har deltaget i flere af Aktionsgruppens møder med klubberne hos blandt andre Kemp & Lauritzen, Bravida og DTEK. Christian Ingebrect har bidraget fagligt til møderne, men understreger, at undersøgelsen er organiseret som et projekt i Aktionsgruppens regi. »Jeg oplever en positiv vidensdeling, hvor forskellige faglige erfaringer bliver delt, og hvordan de kan anvendes i praksis. Det er et umiddelbart udbytte og utroligt værdifuldt«, tilføjer han.

Især overenskomstværktøjer har været diskuteret og evalueret. »Via vores overenskomst har vi en række værktøjer. Når de bruges, skal man være godt forberedt og have dokumentationen og

argumentationen på plads. Det er en vigtig faglig læreproces«.

Anette Pilgaard, tillidsrepræsentant hos Jeudan og bestyrelsesmedlem i Rør & Blik, havde i juni besøg af Aktionsgruppen. »Vi har generelt ikke problemer med social dumping i firmaet og har et godt overblik over vores vikarer, men mødet var lærerigt og produktivt«.

Anette er tillidsrepræsentant for 40 svende og 9 lærlinge. I det daglige er der et godt samarbejde mellem arbejdsmiljørepræsentanten og kollegaerne, men arbejdet med at opbygge en faglig klub er udfordrende. »Det er godt at tale med andre aktive og høre deres erfaringer med det faglige arbejde. På samme måde som vores TR/AMR-møder hos Rør & Blik giver netværk, mange værktøjer samt ny og brugbar viden om vores overenskomst«.

Når undersøgelsen er færdig i september, vil den blive fremlagt og delt på tværs af både fagforeninger og byggefagene.

Rør & Blik Ungdom arrangerer fælles bustransport for alle lærlinge fra Byggefagenes Hus.

BOOTCAMP 2024

En weekend med fagligt fællesskab

■ **LÆRLINGE** Er du lærling som VVS-energispécialist, VVS-installationstekniker eller Blikkenslager? Så skal du med til årets Bootcamp! Det foregår den **8.-10. november** på Syddansk Erhvervs-skole i Odense.

Bootcamp er en årlig begivenhed for Rør og Blik Ungdom. Her kan du blive bedre til dit fag og møde andre lærlinge, ny-udlærte svende og kollegaer fra hele landet og dyrke fællesskabet.

Hvis du er i gang med din uddannelse, må du ikke gå glip af denne weekend. Du vil opleve både det faglige og sociale fællesskab på Bootcamp i Odense.

Du kan vælge mellem disse kurser:

- Fjernvarme
- Rørinstallationer
- Blik
- Plastsvejsning
- AutoCAD

Husk, at du først er tilmeldt, når du har udfyldt tilmeldingsformularen via QR-koden.

Der er kun 100 pladser, så tilmeld dig hurtigt for at sikre din plads!

Det er gratis at deltage, og du får både overnatning og mad. Hvis du tilmelder dig og ikke dukker op, skal du betale et gebyr. Sørg derfor for at melde afbud mindst en uge før Bootcamp, hvis du ikke kan deltage. Ellers er der no-show-fee!

Du kommer til at bo på Kragssbjerggaard i Odense fra fredag til søndag sammen med andre lærlinge.

Rør & Blik Ungdom arrangerer fælles bustransport – mere info følger.

Har du spørgsmål? Kontakt Rør & Blik.

Bootcamp QR

Fagbevægelsens fremtidige kommunikation

Faglige, formænd og journalister drøfter fremtidens medlemskommunikation i Byggefagenes Samvirke.

Medieseminar i Byggefagenes Samvirke

■ **KOMMUNIKATION** Fagforeningen anvender alle metoder til at kommunikere med medlemmerne. Den vigtigste er den daglige dialog mellem kollegaer på arbejdspladsen, når tillidsrepræsentanten og fagligt aktive organiserer. Sådan er vores bevægelse blevet til og udviklet i 151 år.

I dag bruger vi naturligvis både plakater, fagblade, flyers og en stribe digitale medier som nyhedsbreve, hjemmesider og diverse sociale medier. Men hvilken kanal er mest effektiv til at kommunikere med medlemmerne?

Udgifter til at distribuere trykte fagblade stiger voldsomt og derfor har Byggefagenes Medieudvalg indkaldt til seminar for at drøfte mulighederne. Formand Henrik Juul Rasmussen indledte og håbede, at seminaret kunne styrke samarbejdet, skabe et stærkere medienetværk i byggefagene og udvikle medlemskommunikation.

Instagram, Facebook eller SMS?

Vores unge kollegaer har fået nye vaner, når det gælder de faglige medier. 3F

har lavet en grundig læserundersøgelse, der viser, at mange medlemmer stadig ser deres fagblad, som bevis på deres medlemskab. 90 procent af dem der ikke stemmer på OK eller dukker op til GF læser fagbladet.

De unge bruger til gengæld sjældent hverken nyhedsbreve, hjemmesider, fagblad eller sociale medier til at holde kontakten med fagforeningen. Derfor satser 3F alternativt på influencers og SMS som nye kommunikationskanaler, fortalte Louise Stræde, teamleder i 3F's kommunikationsafdeling.

Seniorer læser deres nyhedsbreve

Susanne Fasting, kommunikationschef i Serviceforbundet og konsulent hos Faglige Seniorer, er omvendt sikker på, at fremtidens faglige kommunikation vil ske via personlige og målrettede nyhedsbreve.

Ny teknologi og AI tilpasser nøje indholdet til den enkelte modtager hos Faglige Seniorers svimlende 200.000 brugere.

Nyhedsbrevet åbnes af 80 procent af modtagerne. Det viser, at der ikke er tekniske barrierer, men arbejdet kræver

Medlemsbladet ses af mange som deres medlemsbevis, men det er ikke altid nok.

De unge læsere bruger ikke deres fagblade, nyhedsbreve eller de sociale medier fra fagforeningen.

åbenlyst tekniske ressourcer. Desuden er den udbredte frygt for GDPR-problemer ved udsendelse af nyhedsbreve stærkt overdrevet, understregede Susanne.

Nyt magasin og mange nichefællesskaber til lærerne

”Folkeskolen” er et selvstændigt og kommercielt medie med 20 ansatte og en fast aftale med Danmarks Lærerforening, hvis medlemmer modtager bladet mv.

Chefredaktør Andreas Marckmann Andreassen har stor digital erfaring og arbejder med en stærkt differentieret strategi. Bladet er blevet opdateret til et lækkert magasin, men med færre udgivelser. Der er også blevet udviklet digitale nicheprodukter til mere end 40 faggrupper, som unge lærere, skolebibliotekarer, seniorer eller tysklærere. Alle nyhedsbreve er personaliserede og specialiserede.

Seminaret gav ny inspiration til faglige, politikere og journalister fra byggefagene, der vil gentage succesen. Pt. overvejes hvordan UTÆTHEDEN kan videreføres bedst muligt, når samspilning med Forbundets blad ophører.

Rør & Bliks kulturarv hænger i Valby

Røde Mor fortæller om fagforeningers kamp for fred, retfærdighed og solidaritet

■ **AKTIONSKUNST** Du kunne se dem på vores generalforsamling hos BJMF: 21 billeder af håndværkere, strejker, møder og demonstrationer i stort tegneserieformat. I en kælder i Valby hænger en kunstsamling, som Rør & Blik skabte i fællesskab med Murersvendenes og Bygningssnedkernes Fagforening.

Et par lærlinge bemærkede to arbejdere, der beslutsomt skubber en tank i grøften, mens en due flyver. Et stærkt budskab om fred fra fagforeninger og kunstnere, som stadig er relevant og levende 50 år efter, at værket blev skabt af Røde Mor.

Aktionskunst, rockcirkus og gadegøglere

Røde Mor var et kunstnerkollektiv med en klar socialistisk holdning, som skabte

politisk proletarisk kunst. Kollektivet begyndte i 1969 som en gruppe billedkunstnere, der hurtigt udviklede sig til også at udtrykke sig gennem rockmusik og aktionsteater med bandet Røde Mor.

Gruppen optrådte solidarisk med plakater, musik samt masker og udklædning ved strejker, blokader, besættelser og demonstrationer. De turnerede også landet rundt med deres rockcirkus, hvor gadegøglerne Erik Clausen og Leif Sylvester bidrog festligt til samfundssatiren.

Arbejdsfællesskab i Byggefagenes Hus

Røde Mor ønskede at stille kunst "til rådighed for arbejderklassen og være med til at skabe en politisk, proletarisk kunst," som de skrev i deres manifest fra 1974. De blev en aktiv, højtråbende og synlig del af aktioner som Vietnambevægelsen, EF- og Atomkraftmodstanden samt freds- og beboerbevægelser og miljøkampen.

Derfor var det naturligt for gruppen at indgå i et arbejdsfællesskab med Byggefagenes Hus i 1975-76. Her skabte Røde

Vores grundlæggende formål var at få kunst ud med et politisk budskab. Det klykkede bare med de tre fagforeninger, og vi kom til at spille fantastisk sammen med folkene i Byggefagenes Hus. Det var en fabelagtig oplevelse

Mor, ved Thomas Kruse, Dea Trier Mørch og Yukari Ochiai, de 21 billeder, som oprindeligt blev ophængt i det centrale trapperum i Byggefagenes Hus på Lygten 18.

»Vores grundlæggende formål var at få kunst ud med et politisk budskab. Det klykkede bare med de tre fagforeninger, og vi kom til at spille fantastisk sammen med folkene i Byggefagenes Hus. Det var en fabelagtig oplevelse«, fortæller Thomas Kruse, som stadig er aktiv både

Thomas Kruse er stadig yderst aktiv og produktiv som politisk kunstner og aktivist.

beboerpolitisk og kunstnerisk i hans lokalområde i Århus.

Et levende kunstakademi

De 21 billeder skabt i et tæt samarbejde mellem kunstnerkollektivet og husets brugere, der inspirerede til seks billeder inden for tre forskellige temaer: Faget samt Arbejderbevægelsens Paroler og Ideologi. Derudover var der tre selvstændige ikoniske billeder om Arbejds miljø, Overenskomst og Strejke. Alle i stor plakatstørrelse (122x122 cm) og holdt i en enkel, slagkraftig farveskala med klare og tydelige motiver.

»Vi udførte malerierne i Byggefagenes Hus og havde stor gavn af lærlingenes og svendenes forslag, ideer og løbende input. Dea besøgte byggepladser for at møde de arbejdende håndværkere, som også hjalp os med at bruge det rigtige værktøj og de korrekte arbejdsstillinger. Vi stod på gulvet sammen og blev enige om tekst, illustration mv. Det var en meget levende læreproces og en stor fornøjelse at udføre værket i fællesskab. Dea kaldte arbejdet

Røde Mor var et aktivistisk kollektiv med et stort rockcirkus og en kreativ gruppe af vilde grafikere.

for sit livs andet Kunstakademi«.

Kollektivt og solidarisk arbejde

Arbejdet blev udført på timeløn og til tarif for en servicesvend, 45 kroner i timen. »Vi arbejdede på lige fod og

for samme løn. Vi skulle aldrig have et stjernehonorar og stod altid solidarisk på arbejdernes side. Det princip holder jeg fast i den dag i dag«, siger Thomas.

Ved indvielsen spillede Røde Mors band også. »Vi var to grupper, der i kam- >

> meratskab støttede hinanden. Al vores kunst blev underkastet en konstruktiv kollektiv kritik: Var budskabet illustreret rigtigt? Er Troels (Triers) tekst politisk og sjov nok? Det var en fantastisk tid og arbejdsform frem til 1979«.

Fælles ophængning i nyt fagforeningshus

De 21 billeder hang i Byggefagenes Hus frem til 2008, hvor Rør & Blik og Murerens fagforening flyttede fra hinanden. På Lygten 10 var der ikke plads. I en periode hang malerierne efter fælles aftale først i Kampmannsgade hos SID, derefter på en særlig Røde Mor-gang i 3F kursuscenteret Langsøhus ved Silkeborg.

I 2013 blev de ophængt hos BJMF i Valby efter fælles aftale med Rør & Blik. Nu flytter BJMF, og måske Rør & Blik, til Sydhavnen, hvor værket kan få en ny markant og fælles ophængning igen.

Faglig brugskunst der kan noget

»Billederne er jo ægte arbejds historie skabt i et tæt samarbejde og fællesskab med Røde Mor og kollegaerne, der kom forbi og bidrog til at indhold og budskabet blev autentisk og klart«, siger Claus Westergreen, der sikrede at værket vendt tilbage til København i 2013.

De to formænd, Claus Westergreen BJMF og Henrik Juul Rasmussen Rør & Blik repræsentere i dag de to fagforeninger, der forvalter kunsts-katten.

Henrik og Claus vil holde værket samlet og i en fælles ophængning i fremtiden.

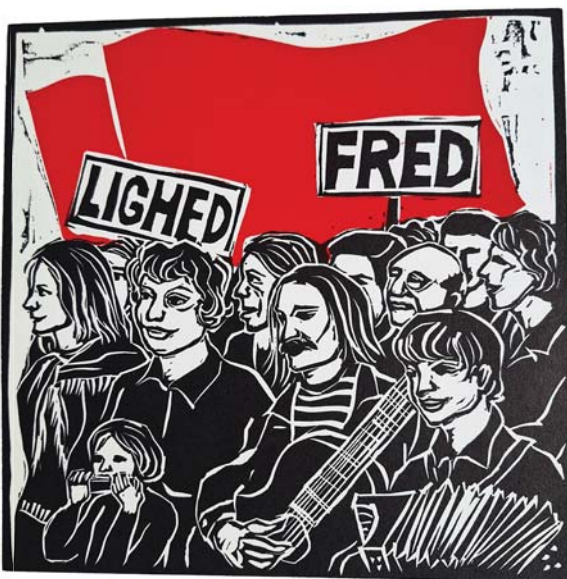

Kunst- og håndværker akademi.

Blikkenslager, rør lægger, snedker og murer.

»Vi er meget enige om at det værk er så væsentligt og skabt i en fælles arbejdsproces, så de skal aldrig skilles ad. Det er vigtigt at kollegaer og kommende medlemmer kan nyde godt af det værdifulde værk om vores historie som fagforeningen har medvirket til at skabe«, siger Henrik Juul Rasmussen.

Henrik og Claus er enige om at kultur og kunst er en vigtig del af både arbejdsbevægelsens historie og fremtid.

»Tre mindre fagforeninger stod sammen i 1975 med kunstnerne og fik skabt ny progressiv kunst, der skabte debat dengang og i dag. Jeg håber at vi også i fællesskab kan skabe ny og relevant kultur for fremtiden«, siger Henrik Juul.

Kunstpølitisk efterspil

For øvrigt kostede værket 24.000 kroner i 1976. Hvilket betyder de tre kunstnere arbejder i fem uger for at skabe værket.

De tre fagforeninger ansøgte om kultur støtte fra Statens Kunstfond, men blev blankt afvist. Kulturkritikeren Rudolf Broby-Johansen skrev derfor et harmdirrende indlæg i UTÆTHEDEN 2/76: "Der er sket det katastrofale, at ti tusind arbejdere har blandet sig i deres (Kunstfondens) dispositioner og har valgt deres egne kunstnere uden for de sammenspiste etableredes rækker... Det er ikke bare de ti tusinde I (Kunstfonden) spiller på næse. Det er hele folket, I holder for nar".

Fagforeningerne sendte denne udtalelse i 1975

"Murernes, Snedkernes, Rørlægernes- og Blikkenslager fagforeninger i København er Øyttet under ét tag den 1. august 1975.

Vi har i fællesskab bygget en ramme for vores aktiviteter, der giver bedre mulighed for den enkelte fagforenings aktivitet og for den fælles virksomhed. Byggefagenes Hus er et åbent hus for medlemmerne, og det skal være et sted, hvor medlemmerne føler sig godt tilpas i det fællesskab vi udvikler.

Huset rummer en udsmykning som kunstgruppen Røde Mor har formidlet og som er i overensstemmelse med vore foreningers virkelighed.

Vi vil bygge vores virksomhed på det faglige grundlag. Vore medlemmer er beskæftiget positivt med at bygge huse. Det er livsbekræftende arbejde, som sætter sine spor i fremtiden – men vores arbejde, de huse vi bygger – bliver brugt til at spekulanter og snyltere til skade for folket.

Vores kamp, for en retfærdig fordeling i samfundet, er derfor også en kamp for at byggeriet frigøres for spekulation, og at de huse vi bygger, bliver folkeejede.

Bevidstheden om hvad solidaritet og fællesskab betyder udvikles på mange måder – også gennem billeder. Når vi overbringer dem til vores venner, er det en solidarisk hilsen, der samtidig udtrykker vor holdning til tiden.

Murersvendenes fagforening, Bygnings-snedkernes fagforening og Rør- og Blikkenslagerens fagforening"

200 kunstmapper blev delt med gode kollegaer og faglige samarbejdspartner og er i dag et samleobjekt,

Berømte blikkenslagere

Engang blikkenslager - Altid blikkenslager

Ivan Nielsen har haft stor succes som fodboldspiller og blikkenslager

■ **FAGET** Mange har måske glemt ham og i dag lever han et stille og flittigt liv som blikkenslager midt på Amager. Men i 80'erne var Ivan Nielsen lige så folkekendte som sine medspillere Elkjær, Laudrup, Lerby, Olsen og Arnesen. Ivan Nielsen var professionel fodboldspiller i både i Danmark og internationalt, men han var udlært blikkenslager for fodboldkarrieren og har været blikkenslagermester lige siden. I dag driver amagerdrengen fortsat sit firma sammen med sønnen Thomas på Amagerbrogade. Tæt på stedet, hvor han blev udlært lige efter skolen.

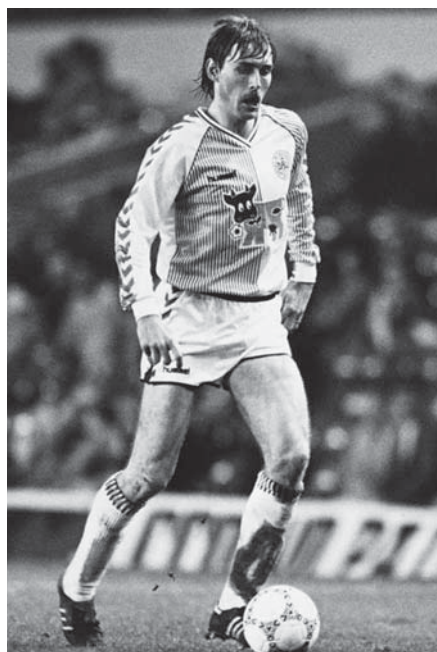
Danish Dynamite

Ivan startede sin professionelle karriere i Fremad Amager, men udover landsholdsindsatsen er han mest kendt for sin tid i PSV Eindhoven. Her sluttede han sin internationale karriere i 1990 efter at have vundet både den hollandske liga fire gange og den europæiske Cup-turnering. Siden spillede han professionelt for både B1903 og FCK.

Ivan Nielsen spillede en afgørende rolle som forsvarsspiller for det danske landshold fra 1979 til 1989 med 51 kampe og store turneringer som semifinalen i EM 1984, og VM 1986. Begge gange slukkede Spanien festen for os, men vi fik grundigt introduceret fighterspillestilen: Danish Dynamite.

Kærlighed til faget

Efter afslutningen af sin fodboldkarriere valgte Ivan Nielsen at forfølge en succesfuld karriere som selvstændig blikkenslager, hvor han genfandt en ny professionel identitet i faget med nye udfordringer. Det i en sådan grad, at han i årevis har

nægtet at give interview, da han koncentrerer sig 100 procent om arbejdet som blikkenslager. Heldigvis har han altid været med åben om sin grundlæggende kærlighed til håndværket.

Stortrives som blikkenslager

Kærlighed til faget er det grundlæggende svar fra Ivan. »Jeg er uddannet blikkenslager, så oppe i mit hoved har jeg nok været blikkenslager hele tiden, og så kan vi jo heller ikke alle sammen være fodboldeksperter.

Det er sundt at være tilbage, hvor den almindelige mand befinder sig. Som fodboldspiller er man i en meget speciel verden fjernt fra alle andre.

Det er sundt at være tilbage, hvor den almindelige mand befinder sig. Som fodboldspiller er man i en meget speciel verden fjernt fra alle andre. Samtidig kan jeg lide at arbejde med mine hænder, og blikkenslager er et alsidigt job, hvor ikke to dage er ens.

Jeg kunne måske have trukket mig tilbage og levet af mine fodboldpenge, men det har aldrig interesseret mig. Jeg kan ikke lave ingenting. Det dør man af. Jeg skal ud og arbejde, og det stortrives jeg med«, sagde Ivan Nielsen med et stort grin til JP i 2000.

Livet som blikkenslager

Ivan Nielsen er meget afklaret i forhold til sit liv og værdierne som blikkenslager. »Jeg driver et VVS-firma sammen med min søn. Vi er seks mand, der kører rundt. Jeg prøvede trænergerningen, men fandt ud af, jeg ikke var god som pædagog for 22 mand og en bestyrelse. Jeg kom fra en topprofessionel verden og kom hjem til halvamatører. Det kunne jeg ikke rigtig affinde mig med.

Jeg kan bedst lide at gå og lave tagarbejde – kviste, tagrender, tårne og den slags. Du kan selvfølgelig også se mig sidde og fikse toiletter. Jeg kommer fra en arbejderfamilie, hvor tingene skulle gøres ordentligt, og den tradition holder jeg i hævd. Arbejdet skal sgu være i orden, ellers er det ikke fair over for kunden«, slutter han i BT 2014.

HELT KORT

Lønfest på direktørgangen

■ **TOPLØN** Der er mange millioner at hente, som topchef i Danmarks største virksomheder. Direktørerne hiver alt fra 20 til 68 millioner kroner hjem om året, skriver Netavisen Pio.

Topscorer er naturligvis administrerende direktør for Novo Nordisk, Lars Fruergaard Jørgensen der indkasserer 68 millioner kroner i 2023. Næstefter, men langt under, finder vi Vestas administrerende direktør, Henrik Andersen, hvis løn er 45 millioner kroner. Danske Bank er væsentligt mere beskedne for Carsten Rasch Egeriis, administrerende direktør, hiver kun godt sølle 20 millioner kroner hjem.

Omvendt får Pandoras administrerende direktør, Alexander Lacik, 15 millioner kroner mere, mens topchefen hos A.P. Møller Mærsk, Vincent Clerc, overhaler dem begge med 40,25 millioner kroner om året.

Toplønnen giver dermed en timeløn på kroner 35.343- fraregnet overtid. Så vi har noget at indhente ved OK25, når det går så godt i toppen.

e) Novo lønseddelse

Hvis du er medlem af Novo Nordisk, kan du finde din lønseddelse her. Hvis du er medlem af Novo Nordisk, kan du finde din lønseddelse her.

Alf. 2 mo. ago
lar7607

novonordisk

Side: 1
Periode: 05/2024

Hjælp	160,33	53.500,00
Pensionsgivende md. løn		53.500,00
Hjælp		14,29
St. Bøddag Kompensation		264,83
Gruppebidrag		173,80
Hjælp		118,72
Eget ydelsesbidrag	5,00%	2.675,00
ATP		99,00
AM-bidraggrundlag		51.297,64
AM-bidrag		4.104,00
A-indkomst		47.193,64
Arenet skattebidrag	7.580,00	
A-skat	39.610,00	38,00%
Hjælp		15.052,00
Kantineskat		14,29
Gruppebidrag		25,00
Hjælp		81,00
Gruppebidrag		173,80
Hjælp		118,72
Til disposition den 24.05.2024 på din Nemkonto		31.728,83

Er din lønseddelse tabu?

■ **LØNTJEK** Ekstra Bladet kører en fræk kampagne: ”Se min lønseddelse”. Her viser helt almindelige lønmodtagere med en vis stolthed deres lønseddelse. De fremhæver åbent betalingen for deres daglige arbejde og peger kritisk på, hvor den halter.

Kampagnen viser konstruktivt hvordan en lønseddelse er skruet sammen og forholder sig kritisk til løndelev, der ikke er pensionsberettiget mv. Her fremhæves vigtigheden af en overenskomst ofte.

Budskabet er at vi skal bryde et tungt tabu. For at tale åbent om løn er svært for mange. Løn betragtes som en privatsag og det anses ofte upassende at tale om løn.

På det sociale medie Reddit findes gruppen ”DK Lønseddelse - deling af danske lønsedler” med 36.000 medlemmer. Her lægger ufaglærte, sælgere, håndværkere og akademikere deres lønseddelse frem, så du nemt kan sammenligne din egen betaling for veludført arbejde.

Rør & Blik kan naturligvis kun opfordre til at vi altid frejdigt taler løn. Derfor indsamler faget også flittigt vores lønoplysninger hvert år. Dokumentation er et yderst effektivt våben i lokal- og

overenskomstforhandlinger. For åbenhed er en fornuftig vej til at få lønnen løftet op på et fair niveau og tavsheden gavner kun chefen. Husk du altid kan få tjekket din løn i fagforeningen.

Automatisk generationstyveri

■ **PENSIONSALDER** Mette Fredriksen vil stoppe den automatiske stigning i vores pensionsalder. Siden det såkaldte ”Velfærdsforlig” fra 2006, der indførte både en væsentlig lavere prisstignings-takst på alle velfærdsydelser som pension, førtidspension og kontanthjælp samt dagpenge og en eksplosiv automatisk udvikling af vores pensionsalder. Hvilket siden har lovfæstet en voldsom og voksende social ulighed i Danmark. Automatikken giver en urimelig pension-ulighed mht. alder. På kun tyve år har vi ladet vores folkepensionsalder stige automatisk med hele seks år.

I 2025 skal Folketinget beslutte, om pensionsalderen skal sættes op til 70 år fra 2040. Med den nuværende automatiske stigning vil folkepensionsalderen stige gradvist. I 2070 bliver den automatisk 74 år. Den systematik lover Socialdemokratiet nu stoppe på de 70 år.

»Rør & Bliks medlemmer har i årtier peget på den uretfærdige stigning for både nuværende og kommende generationer af håndværkere. Nu må vanviddet stoppe og vi skal have en fair, retfærdig og forudsigelig pensionsalder. Vores pensionsalder er i forvejen tårnhøj og allerede Europas allerhøjeste, så 70 år er for meget«, siger Henrik Juul Rasmussen, formand for Rør & Blik.

100 års faglig kamp

Byggefagenes Samvirke bygger på sammenhold og handling

Byggefagenes Samvirke fejrer 100 års kamp for hovedstadens bygningsarbejdere lørdag d. 26. oktober 2024 på Arbejdermuseet.

Formand for Rør & Blik, Henrik Juul Rasmussen har siden 2020 været formand for Byggefagenes Samvirke.

Hvorfor valgte du at stille op som formand for Byggefagenes Samvirke?

Egentlig havde jeg ikke forudset det, men da John Ekebjærg-Jakobsen valgte at træde tilbage, blev jeg spurgt af mine formands kollegaer fra de øvrige medlemsorganisationer, om jeg ville stille op som formand. Det gjorde mig både glad og stolt.

Når man får en sådan opfordring, er det fordi, nogen tror på ens evner, og i min optik siger man selvfølgelig ja tak til den mulighed.

Hvorfor synes du, det er vigtigt at engagere sig i Byggefagenes Samvirke?

Som med alt fagligt arbejde, står vi stærkere, når vi er flere sammen om det. Styrken ligger i vores tværfaglige fællesskab. Mange af de ting, en enkelt fagforening kan have svært ved at få gennemført – for eksempel kontakt til politikere – kan vi løfte i fællesskab i Samvirket. Kort sagt, vi får en større og stærkere stemme, når vi handler i fællesskab.

Hvor oplever medlemmerne Byggefagenes Samvirkes fællesskab?

Kollegaerne oplever det, når vi er ude på sikkerhedspatruljer på byggepladserne og når vi arbejder mod social dumping. Det bliver også synligt, når vi arrangerer begivenheder med international solidaritet.

Byggefagenes Samvirke arbejder på en bred platform og samarbejder med gode kammerater i hele Norden, EU og med TUNE (Trade Unionist Network Europe) samt det ukrainske bygningsarbejderforbund Profbud.

Henrik Juul Rasmussen som nyvalgt formand 2020. Fra venstre afgående formand John Ekebjærg-Jakobsen, 3F og konstitueret formand Claus Westergreen BJMF.

Vi styrker lige nu vores mediekommunikation med en ny hjemmeside og et journalistnetværk. Det giver os mulighed for at dele de enkelte fagforeningers arbejde og nå længere ud.

Arbejdet vil også styrke vores evne til at deltage i og påvirke den offentlige debat og dermed arbejde for at sikre et

trygt og godt arbejdsliv for alle bygningsarbejdere.

Hvilke politiske og faglige mærkesager er vigtige for Byggefagenes Samvirke nu og i fremtiden?

En vigtig sag er at få EU gjort mere arbejdsvenligt. Vi giver ikke op på kravet om en social protokol i EU's traktat. Social dumping og arbejdsmarkedskriminalitet vokser desværre voldsomt, og det er ofte organiseret af store pengestærke internationale virksomheder.

Indkvarteringsforholdene for udenlandsk arbejdskraft bliver også kun mere groteske og umenneskelige, jo længere væk arbejdskraften hentes. Her har Byggefagenes Samvirke arbejdet på stærkere lovgivning og flere ressourcer, hvilket har nyttet, men nu skal det virke.

Vi skal derfor have flere faglige klubber, som den Polske Klub for tilrejsende håndværkere, så vi kan organisere dem bedre.

Arbejdsmiljøet er altid under pres, og vi skal have fokus på kemiske påvirkninger – der er alt for meget farlig kemi i byggeriet. Kemi i blandinger og byggelementer, der skader håndværkeren, hans familie og beboere.

Samtidig skal vi forsætte arbejdet med at fjerne asbest helt i bygningsmassen og løse problemet for fremtidige generationer af håndværkere.

Grøn omstilling er også en vigtig dagsorden. Vi skal undgå at rive gode, solide bygninger ned. I stedet bør vi fokusere mere på at renovere og optimere eksisterende bygninger. Og så skal vi bekæmpe spekulationsbyggeri og kæmpe for boliger, som almindelige mennesker har råd til at bo i, også i de store byer som København.

Hvordan ser du på Byggefagenes fremtid?

Byggefagene vil selvfølgelig blive stærkere de næste 100 år. Spøg til side. Det er absolut ikke et selvfølge, men Byggefagenes Samvirke er en tværfaglig organisation, og det er utrolig vigtigt, at vi står sammen på tværs af fagene for at kunne løse de store udfordringer. Hvis vi gør vores arbejde ordentligt og husker på, at solidaritet er nøglen til sejr, skal det nok gå. Den danske model er så god, at det ville være katastrofalt, hvis vi ikke holder sammen om den.

BYGGEFAGENES SAMVIRKE 100ÅR

INVITATION

Du inviteres hermed til Byggefagenes Samvirkes 100-års jubilæum på Arbejdermuseet lørdag den 26. oktober. Den glædelige begivenhed fejres med en reception kl. 15.00-18.30 i den traditionsrige Festsal, hvor der vil være god mad, kolde øl og inspirerende talere.

I samarbejde med Selskabet For Arbejderhistorie slår vi samme dag dørene op for Arbejderhistorisk Festival. Her har du og familien hele dagen mulighed for at deltage i foredrag og debatter med historikere og politiske engagerede bygningsarbejdere. Få en røverhistorie eller to om fortidens store slag og vær med til at formulere visionerne for byggefagenes og fagbevægelsens fremtid. Dette program kan oplyses gratis for alle besøgende i tidsrummet kl. 09.30-15.00.

Børnemuseet vil være åbent indtil kl. 17.00, så de små også kan være med. Og til frokost tilbyder museets køkken en dejlig skipperlabskovs. Nærmere detaljer vil blive offentliggjort løbende på Arbejderhistorisk Festivals facebook-side samt på www.bygsam.dk.

Hvis du eller din organisation vil glæde os med en gave i anledning af jubilæet kan bidrag indsendes på kontoen: 5444-0250659. Pengene vil blive formidlet til støtte og styrkelse af den ukrainske fagbevægelse. Bidrag til oprettelsen af en fanefond for Byggefagenes Samvirke kan indsendes på konto: 5334-0251339.

Jeg håber at se dig til en hyggelig og spændende dag.

De bedste sommerhilsener på vegne af hele Byggefagenes Samvirke,

Henrik Juul Rasmussen
Formand for Byggefagenes Samvirke

Vigtige begivenheder for Byggefagenes Samvirke de første 100 år

1920'erne: Byggefagenes Samvirke spillede en aktiv rolle i kampen for at forbedre arbejdsvilkårene i byggebranchen, hvor arbejdsmiljø og arbejdstid var de centrale temaer. Organiseringen blev styrket gennem krav om overenskomst, kortere arbejdstid og bedre sikkerhed.

II. Verdenskrig: Under krigen var byggeriet stærkt påvirket af mangel og restriktioner, hvilket satte arbejderne under pres med udbredt arbejdsløshed. Efter krigen var der behov for et massivt byggeboom og en udbygning af velfærdsstaten. Byggefagenes Samvirke var med til at sikre ordentlige forhold for de mange

nye store byggeprojekter på tværs af fagene på byggepladsen.

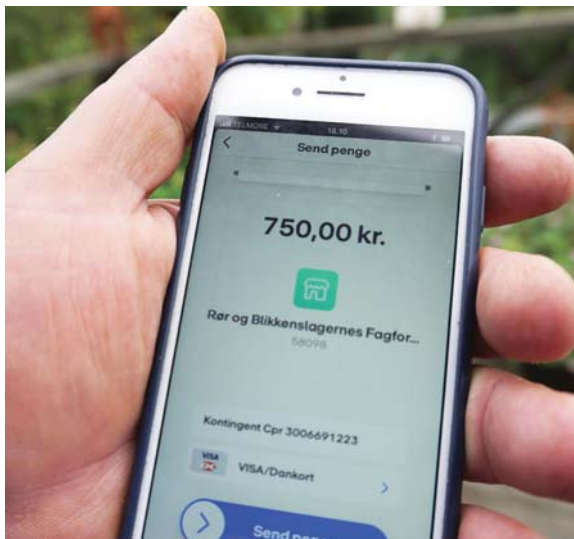
1970'erne: Perioden var præget af store strejker og faglige kampe, hvor arbejdere i byggebranchen gik forrest og krævede højere lønninger og bedre arbejdsvilkår. Byggefagenes Samvirke spillede en vigtig rolle i disse strejker og aktioner samt de efterfølgende forhandlinger i hovedstaden.

2000'erne: Digitalisering og teknologisk udvikling begyndte at påvirke byggebranchen, hvilket førte til nye krav til arbejdskraftens kompetencer. Byggefagenes Samvirke arbejder kontinuerligt for at sikre og styrke, at lærlinge og svende har adgang til

relevante faglige uddannelser og mulighed efteruddannelser.

Nyere tid: Byggefagenes Samvirke har kæmpet hårdt regionalt og internationalt for bedre sikkerhedsstandarder på byggepladserne, fjernelse af miljøgifte og asbest og særligt imod social dumping, hvor udenlandsk arbejdskraft arbejder under væsentligt dårligere forhold end danske kollegaer.

Disse historiske begivenheder viser en organisations løbende indsats og udvikling for at sikre bedre forhold for byggeriets arbejdere i en branche og verden, der konstant udvikler sig.

58098

er nummeret til Rør & Bliks MobilePay og det nummer du skal bruge ved indbetaling af kontingent. Husk at skrive 'kontingent' og cpr-nummer i kommentarfeltet, så fagforeningen kan se, hvem indbetaleren er.

Afskedsfest for gamle Brøndum ansatte i Hvidovre Afdeling

Hvis du har været ansat i Brøndum i Hvidovre Afdelingen inviteres du her med til afskedsfest. Det blev på det sidste Klubmøde besluttet, at vi skulle holde en afskedsfest hvilket bestyrelsen i kreds 10 har godkendt. Så hvis du har lyst, så tilmeld dig.

Hvornår 1/11-2024 Kl 18.00

Sted Restaurant Capa Rådhuspladsen 57

Tilmeldingen foregår ved at indbetale et depositum på 200 Kr på mobilepay til box 1524FC, husk at notere dit navn. Depositumet tilbagebetales ved fremmøde på dagen.

Sidste frist for tilmelding er 18/10-2024 kl 12.

**Håber vi ses
Hilsen Festudvalget**

Blikkenslagernes Aktieselskabs Fond

Tilskud til husleje, nedsat kontingent og begravelser ved Blikkenslagernes Aktieselskabs Fond

Fonden udlodder midler til medlemmer af Rør og Blikkenslagernes Fagforening af 1873. Arbejdsløse, sygemeldte, ældre og trængende blikkenslagersvende samt deres enker kan søge.

Der kan søges tilskud til:

- Huslejetilskud til ældre medlemmer som bor til leje indenfor hovedstadsområdet og oppebærer folkepension.
- Tilskud til kredskontingent, hvis du har været på dagpenge eller sygedagpenge i tre sammenhængende måneder. Ansøgningsfrist er en måned efter de tre måneder på dagpenge.
- Begravelseshjælp. Ansøgningsfrist efter dødsfald.

Alle ansøgninger sendes til Rør og Blikkenslagernes Fagforening af 1873 til kbh@blikroer.dk eller Rør & Blik, Lygten 10, 2400 KBH NV

Husk altid navn og personnummer samt evt. startdato for ledighed eller sygeperiode.

For spørgsmål kan du kontakte Bjørn Due, Karsten Pedersen eller Henrik Juul Rasmussen.

Arbejdspladsanmeldelser

GK Danmark	Aldersrogade 6, 2100 kbh ø	Nybyg og renovering og sprinkler
Andersen & Heegaard A/S	Nordmarks Allé 20, 2620 Albertslund	Renovering
IMS VVS A/S København Afd.	Søndermarksskolen 2000 Frederiksberg	Renovering
IMSS VVS	Troelundsvej 9	Renovering
Christoffersen & Knudsen	Håndværkerhaven	Renovering
John Jensen	Lygten 8	Nybyg
Christoffersen & Knudsen	Maglekær, 2610 Rødovre	Renovering
Christoffersen & Knudsen	Landskronagade	Renovering
Christoffersen & Knudsen	Parmagade 11, 2300 København S	Renovering
Finn L. Davidsen	Svendborggade 2-12	Renovering
DTEK	Krystalgade 18, 1172 København K	Renovering
GL VVS	Sluseholmen 1	Nybyg

Ny arbejdsmiljørepræsentant

Kemp & Lauritzen A/S ..... Morten Hjorth Myrhøj (Ekstern)
Strømsted Stål og Fjernvarme A/S ... Allan Leth Jensen

Ny tillidsmand

Alltech VVS ApS ..... Kenn Christian Knudsen
CH VVS A/S ..... Tommy Steensen
Strømsted Stål og Fjernvarme A/S ... Tomas Nordkamp

Underskrevet Tiltrædelsesoverenskomst

Vasile Gelu Servicii SRL
Sat Lilieci, Com Hemeius 225, Calea, Moldovei, Bacau 607235, Rumænien

Blokader

Manbook.dk ApS
Renovering ApS
Johan Eigil ApS
Nigma Vent ApS
Repari ApS
Kennedy VVS v/ Warren Kennedy
2 x Blik ApS
METER SERVICE EUROPE Spółka
Workscout

Åbningstider

Fagforeningen

Mandag-onsdag: ... 8.00 - 16.00
Torsdag: ..... 8.00 - 17.00
Fredag: ..... 8.00 - 14.00
Telefon: 3583 2422

A-kassen

Mandag: ..... 9.00 - 11.30
Tirsdag: ..... 9.00 - 11.30 & 15.00 - 16.30
Onsdag: ..... Lukket
Torsdag: ..... 9.00 - 11.30 & 15.00 - 16.30
Fredag: ..... 9.00 - 11.30
Telefon: 3531 0100

KALENDER

Bestyrelsesmøder

8. oktober
10. december

TRAMR

14. november

Delegeretmøde

23. november

Temamøde

22. oktober

Bootcamp

8.-10. november

Byggefagenes Samvirke 100 år

26. oktober

UTÆTHEDEN

25. november

Juletræsfest i Rør & Blik

8 december

Døde

Knud Immertreü .....12.05.1944 – 04.08.2024
Henning Aksel Jersborg .....23.09.1943 – 09.08.2024

Vær med!

Det gør 1592 af dine kollegaer
Like **Rør og Blik** på facebook

TIP OS DIN GODE HISTORIE

Ring/skriv idéer og forslag
til **UTÆTHEDEN**

Kontakt journalist Ole Sønderby på 26 88 20 74 eller
osd@blikroer.dk

Sol, Solidaritet og Kærlighed

■ **STØTTEKONCERT** Børnefamilier med klapvogne, hunde i alle størrelser, aktivister i alle aldre, farverige kørestolsbrugere, kollegaer fra alle fag og mange af Københavns hjemløse mødtes til støttefesten hos BJMF.

Under den stærke sol blev festpladsen fyldt med sommerstemning og rå socialrealisme. Simon S. Nielsen, formand for Hus Forbi: »Festen er eksemplet på, at den enkelte er svag, men sammen er vi hjemløse stærke. På samme måde som fagbevægelsen er et stærkt fællesskab, der løfter i flok«.

Rune Thor Nielsen fra BJMF mindede os om, at »Vi kan måle kvaliteten af vores solidaritet på, hvordan vi behandler de mest udsatte grupper. Den standard er ikke OK«.

Rød Koncert, afholdt for anden gang, vil sætte fokus på, hvordan samfundet ikke altid prioriterer de svageste. Derfor har BJMF, HUS FORBI og flere fagforeninger valgt at tage sagen i egen hånd.

Sara Zankel, redaktør på HUS FORBI, takkede og udtrykte håb om, at fagforeningerne fortsætter, så Rød Koncert bliver en fast tradition.

Musikken blev leveret af Almgaard & Holmark, Mathilde Falch, Bo Evers, gadegøgleren Storcken, stand-up Brian Mørk og Amarenghen Chief1, som sørgede for en festlig stemning langt ud på aftenen.

Arrangementet blev støttet af: Rør og Blik, Metal København, Radiograf

Hvis du ikke kunne deltage, kan du stadig støtte på [MobilePay 453890](https://www.mobilepay.com/dk/453890).

Rådet Region Hovedstaden, EFK - Ejendomsfunktionærenes Fagforening, Socialpædagogerne Storkøbenhavn, PMF 1, FH Hovedstaden, LFS, 3F København, HK Hovedstaden, Dansk Mobilszene, 3F Frederiksborg, 3F Den Grønne Gruppe, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk El-Forbund, Københavns Lærerforening og aktivisterne fra BJMF. Tak til alle.

